

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΑΝΗΨΙΟΣ ΤΟΥ ΙΜΒΡΑΗΜ

Ο ύπασιπτος τεύ εθωμανού στρατάρχου και τὰ καρδία της Λάστας. Αιχμάλωτος στα χέρια των Έλλήνων. Η φριχτή τύχη του. Μιά σκηνή στα βουνά της Γερτυνιάς. Το «Μοναστήρι της Σφρυδίας». Κούνας και Γιαννακόπουλος. Η λύπη του Ίμβραημ και η εκδίκησις του. Το άλογο του Μπέη.

Όταν ο φοβερός Ίμβραημ κατέβηκε με τὰ φουσατά του στο Μουρά, είχε μαζί του άξιοματιζο κ' έναν άνηψό του, τόν όποιον έπροστάτευε διά ύπεραγαπούσε. Συνέβησαν λοιπόν περίεργα γεγονότα με τόν Τοτζοκ αυτόν άξιοματιζο, τὰ όποια θά διηγηθούμε :

Κατά τας άρχάς Αυγούστου 1826, ο άνηψος του Ίμβραημ ανεζήχησε με τραυόσιους στρατιώτες τόν άπό τόν Παλιότογο της Γερτυνιάς, ανέβηκε στα βουνά κ' έφτασε στη Λάστα. Το χωριό αυτό είναι όρεινό, με μαργινητή θέα, και άρσεσε τόν Μπέη, για τὰ καλά και κακά γενά του, για τὰ πολλά όποιοφόρα δέντρα του και πρό πάντων για τὰ καρδιά του...

Έκει λοιπόν ο Μπέης ξετέφανε άπό τό άλόγο του, και τότερωσε ζάτω άπό την λαμπία σιά τόν άνωνοβίον καρδιοβίον... "Επειτα διετάξε τούς στρατιώτες του να μαζέψουν καρδιά, τόν κ α φ ε τ ζ ή του για τού ψηφια καφέ και να τού προσημετίουν τό πρόγευμα. Στο μεταξύ ο τ σ ι μ π ο ρ ε ζ ή ε ζ τόν τόν ύπεροφύσε. Και ο Μπέης άτελείωμια μαζάρα τη θροσία.

Οι κάτοικοι της Λάστας και άλλοι Έλληνες τόν γειτονικόν χωριών — Αγραϊδάς, Μαγουλιανίτες, Βυτινώτες — φεγγόντες τη μαυιά τόν Τοτζοκ, άβειασαν τὰ χωριά τους, ασφάλισαν τὰ γυναικόπαύτα τους στο καλό «Μοναστήρι της Σφρυδίας» και σε διάφορες σπηλιές και αιώτα πολεούσαν τούς έπιδρομείς. Είχαν σχηματίσει μικρά μπουζούκια, ενεργούσαν αειρινδιτισούς, χτυπούσαν τούς γυθμούς και άρπάζαν τὰ ζωα τους και τ' άλλα πράγματα τους. Ένα άπό τὰ όσμήατα αυτά, όδηγούμενο άπό τό Βαλτετινωτή Γ. Μπουμπουνα (ή Κοΐνα, έπακούόμενον), πήριξε άξανα στη Λάστα και βρήκε τόν Μπέη, τόν άνηψό του Ίμβραημ, με λίγους στρατιώτες, γιατί οι άλλοι ήταν ασφαλισμένοι έδω κ' έκει ανάζοντες καρδιά. Ο Κοΐνας, μόλις είδε τό Μπέη ξεπλωμένο ήσχα και γουργουρίζοντα τό ναυγίε του, τού επετέθη.

Μόλις ο Μπέης είδε τόν Κοΐνα, τούς συντρόφους του και άλλους άκόμα άρματιμένους Έλληνες, να έρχονταν άπό τό Μοναστήρι, ξετάλαζε, ότι ο μόνος τρόπος σωτηρίας ήταν η φευγάλα. Άμέσως λοιπόν αυτός και ο κ α φ ε τ ζ ή ε ζ τόν τόν πύθρασαν στ' άλόγα τους κ' έφηναν γρήγορα για να σωθούν....

Κατά δύστητα τού όμιου, έχασαν τό δρόμο κ' έπεσαν σ' έναν τόπο γεμάτο γροχούσι, στα λεγόμενα «Λαστέζια Παλιόμπελα» και δεν μπορούσαν πειν να βρουν άπο εκεί, γιατί γύρω ήταν ρεματίες και βάρβαροι, και τ' άλογα υποδρομούσαν τρομαγμένα. Ο Κοΐνας και οι σύντροφοί του, κινηρόντας τους, τούς έφτασαν και τούς έπιασαν ζωντανούς, αυτός και τὰ άλόγα τους. Οι άλλοι Τοτζοκ, που μαζέψαν τὰ καρδιά, τρομάζοντας άπό την ξαμνιακή επίθεση, απόβησαν κ' έφηναν σε άλλα μέρη, νομίζοντας πως οι Έλληνες είνε χιλιάδες....

Κ' οι Έλληνες που έπιασαν τό Μπέη, τόν ώδήγησαν στο έπάνω μέρος του χωριού Άγοιδι και κάθησαν ζάτω άπό ένα μεγάλο ποταμό, κοντά σ' ένα έρημοζέλη για ν' αναπαυθούν. Ο Κοΐνας, μιλώντας καλά τό Τοτζοκα, έπιασε καρδιά με τό Μπέη και τόν ρωτούσε, θέλοντας να μάθι για τόν Ίμβραημ. Ο Τοτζοκς αιχμάλωτος, φοβούμενος για τη ζωή του, άπαντούσε προθύμια: Είπε ότι τόν Ίμβραημ τόν έχει πρώτο θεο, ότι σ' αυτή την έξοκατρία είνε ο ίδιος ο Ίμβραημ επί κεφαλής με δεκατέττε χιλιάδες στρατό και πολύ ιπικό. Ότι είχαν και πολλά φορητά ζώα για να μεταφέρουν όλες τις αναζόμενες τροφές στην Τριπολιτά, για να ξεχειμωνιάσουν εκεί κ' ότι ο θεός του, μετά την έπιστροφή του, άπό την έξοκατρία εκείνη, έσώζονε να πόν άπό την Τριπολιτά στα Μεσογιάκα φρούα, αυτός δε θά έμνε άνταστασάτης του, φροβούμενος της πόλεως. "Επειτα είπε στον Κοΐνα να τού φιάσει τη ζωή, κ' εϋθής θά γράφη στο θεο του τόν Ίμβραημ να τούς στείλι όσα χρήματα ήθελαν και άκόμα όσους Έλληνες αιχμάλωτους έχει στην Τριπολιτά και στα φρούα, γιατί ο θεός του τόν άγαπά σαν παιδί του και για να τόν έλευθερώσει, θά τούς δώση ό,τι του ζητήσουν.

Στό μεταξύ, έχτασαν εκεί και άλλοι Έλληνες για να ιδούν τούς Τοτζοκς αιχμάλωτους, μαζί δε μ' αυτούς κ' ένας όνοματι Γιωργάκης Γιαννακόπουλος, άπό τό Έπάνω Άγοιδάκα καταγόμενος. Έδω ό-μοιος θ' άρφήσουμε τόν άπομνημονεματογράφο της έποχής εκείνης να μιλήση.

... Ο Γιαννακόπουλος, φιλικά πληρώσας, χωρίς να κάμη λόγον στον Κοΐνα, ή σ' άλλον τινά άπό τούς ευρεθέντας εκεί, έτουφώμια ξεφαρα ό άνόητος αυτός άνθρωπος όπισθεν τόν Μπέη, όστις άμέσως έπιασε νεκρός ! Ο δε Κοΐνας και οι περι αυτόν,

ιδόντες τόν φόνον έθώμισαν και έπιάστηκαν με τόν φονία Γιαννακόπουλον και τούς συντρόφους του, και άλλον έλειψε να σκοτώσουν αυτόν δια τό κακό, τό όποιον έκαμε, θανάτωσε τόν Μπέη, άπό τόν όποιον ήλιέετο η άπελευθέρωσις πολλών αιχμάλωτων Έλλήνων, και έγιναν τότε άνω - κάτω οι άκίφαλοι αυτοί Έλληνες....

Μετά δε τούτα έγγύμισαν τόν νεκρόν και άλλοι έφηραν τις γούνες του και τὰ λοιπά ένδύμαα του, ως και τὰ όπλα του, ό δε Γιαννακόπουλος έπήρε τό ένα άλογο, που είχε ψαρί τό χρώμα, και την σπάθη του, τό δε άλλο άλογο τό έπήρε ο Βυτινώτης Γιαννάκος Τσεργιάς. Τόν δε ύπρητην του, άφάδ τόν ώδήγησαν εις την Σφρυδιά, επειδή κανείς δεν έγνώριζε την Άσάεκτην γλώσσα, δια να συννενηθή με αυτόν, τόν έσώτασεν έπειτα ο Γιάννης Βασιλόπουλος.***

Ο Ίμβραημ, που ήταν στρατοπεδειμένος στον κάμπο του Λάρα, μόλις έμαθε την άγριαότητα και τό θάνατο του άγαπημένου άνηψού του, έλαττήθηκε πολύ. Διέταξε γενική πενθηγορία του στρατοπέδου και άπεψάσε να εκδικηθή τό θάνατο του.

Την άλλη μέρα λοιπόν ξεστράτησαν και ανέβηκε στα βουνά της Λάστας, έφιαξε γύρω, βρήκε τό όσμη του άνηψού του και μόλις τόν είδε καταμτοιμένο, έδάγωσε τὰ ζήλη του και μόλις συγκρούσεν τὰ δακρύα του. Διέταξε βότσα για τόν έθαψαν με στρατιωτικές τιμές.

Κατόπιν δε έπρόσταξε τό στρατό να ζεθειμελιώσουν όλο τό χωριό, να κάρουν τὰ μέλισσα και τις στένες, να κάρουν τὰ δέντρα, να μην άμχουν πέτρα στην πέτρα. Τά στρατεύματα ή ξεπλήρωσαν την διαταγή του Ίμβραημ με όση μπορούσαν αγρότητα. Σχεχίωσαν έπειτα σε όλα τὰ βουνά και δεν άμχουν μέρες πού να μη κάρουν. Ανεζάλτησαν όλα τὰ στήμαα, τις τρέτες και τούς κρημνούς τόν Έλληνον κ' έφηραν όλα τὰ γαζοκμαα, τὰ στρώματα και τὰ ρούχα πού είχαν κρηφει οι κάτοικοι και τὰ καρδιάσαν στη Λάστα.

Κατό τό δελνίο της ίδιας ήμέρας ο Ίμβραημ διέταξε να συννενηθούν τὰ στρατεύματα στη Λάστα, καθώς και όλοι οι άξιοματιζοι για έπιθεώρηση. Όσο άπό τούς Άσραβας δεν έτοχραν άμέσως στον γρότο τών τυλιπών και στον ήγο τών σαλιγγών, οι άξιοματιζοί τούς χτυπούσαν με τὰ σπαθιά. Τότε συννεη και τό άκόλογο έπισόδιο : Ο Βυτινώτης Γιαννάκος Τσεργιάς, που είχε τό άλογο τού φρονιθέντος Μπέη, βρήκε στο έγγυαντο έμπλοος, για να ιδή τούς Τοτζοκς πού έτρεχαν προς τό στρατοπέδο για να μπουν στην παρυάτι. Το άλογο του Μπέη, μόλις άκούσε τὰ τυμναα και τις σαλιγγες και είδε τούς Τοτζοκς να τρέχουν, άρχισε να χλιαντρίζη δυνατά και να τρέξη άπό πίσω, για να φάση τούς φεγγόντες Όθωμανούς. Έτσι, τό γυναιμινο πολεμικό άτι του Μπέη έπήρε σάβρα τον καθάλληθ του, που ήταν άμιασε σε τέπια και δεν μπορούσε να τό κρατηθή και τόν έφεραν ίσως στο στρατοπέδο του Ίμβραημ. Είτηγώς όμιος για τόν Τσεργιά, έτρεχαν να βρικόζωνται εκεί κοντά μεζούτι Άγοιδιώτες, οι όποιοι έβαλαν τις φωνές και έπληρώσαν να πιάσουν τό άτι. Αυτό, έκοντοστάθηκε μια στιγμή, σημάζονε στα πίσω τόν ράδια και έροίσε γάμο τόν καθάλληθ. Έπειτα τό φερλοόδαρο άτι έφηνε σαν άστραπή. Οι Έλληνες τούφρασαν μερικές τοφειές, άλλα δεν τό πέτυχαν. Το άτι του σκοπιόμενου Μπέη έφτασε στο στρατοπέδο του Ίμβραημ κ' άρχισε να τριγυρνά χλιαντρίζοντας και χιτώντας τόν άγένητο.

Μόλις τό είδε ο Ίμβραημ πασάσε λιπήθηκε περισσότερο για τό θάνατο του άνηψού του και όρμίστηκε να καταστρέψη όλους τούς Έλληνες, όποις και θά γίνονταν, άν δεν την επάθανε στο Ναυαρίνο.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Η πολιτική είνε πάντοτε μάχη της νυκτός. Μόνον όταν ξεμερώση θά ιδούμε τούς τριαντατίες.

— Τότε μόνον επαίρηθει μια ιδέα, όταν βρσίση άνθρωπος πού θισάζονται για αυτή.

— Η γυναίκα και τὰ μουλάρια κυβερνώντα καλύτερα με τό καλό, παρά με τό κακό.

— Αν πάζ στον πόλεμο, κάνε την προσεχή σου μια φορά. Αν θέλεις να ταξειδέηεις, κάνε την δυο φορές. Αν άπομνημονεύεις να παντρευτείς, κάνε την τρεις φορές.

— Ο χειρότερος όλων τών κοινών είνε εκείνος πού δεν θέλει να άκούση.

